

بودجهٔ وزارت بهداشت ۴۳ درصد رشد کرد؛ مشکل مالی افزایش ظرفیت حل می‌شود؟

چپ علوم پزشکی ها پُر شد

زهرا رمضانی
نایب‌رئیس‌کروه دانشگاه

وزارت بهداشت خط اول حفظ سلامت جامعه است. این وزارتخانه در کنار تربیت نیروی انسانی متخصص، باید در حوزه توسعه فناوری‌های مربوط به سلامت و انجام تحقیقات مرتبط برای حرکت عرصه پزشکی کشور در لبه علم نیز فعالیت جدی

داشته باشد. تحقق هر کدام از این اهداف نیاز به تأمین مالی دارد و به همین دلیل هر سال و در زمان بودجه‌ریزی کشور، مسئولان این وزارتخانه هم مانند دیگر وزارتخانه‌ها تلاش می‌کنند تا بتوانند سهم بیشتری از بودجه داشته باشند. تحقق این امر می‌تواند بستر را برای تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه‌های مختلف و حتی افزایش دوباره بدون حاشیه ظرفیت پزشکی که طی دو سال اخیر به محل مناقشه بین مسئولان تبدیل شده، فراهم کند.

بودجه ستاد وزارت بهداشت یک چهارم کاهش یافت

شاید بد نباشد در همین ابتدا به بودجه ۵۷۳ هزار میلیارد تومانی وزارت بهداشت در لایحه ۱۴۰۴ اشاره کنیم، رقمی که به نسبت بودجه ۴۰۰ هزار میلیارد تومانی قانون بودجه امسال، با رشد ۴۳ درصدی همراه بوده است. از این رقم، ۹ درصد سهم ستاد وزارتخانه می‌شود؛ به عبارت دقیق‌تر، ستاد این وزارتخانه در لایحه سال آینده اعتبار ۵۴ همتی خواهد داشت. اما موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که بدانیم سهم اعتبارات ستاد به نسبت سال گذشته با کاهش ۲۵ درصدی همراه بوده و مستاد این وزارتخانه در قانون ۱۴۰۳ اعتبار ۷۲ همتی داشته است. همچنین از اعتبارات وزارت بهداشت، ۳۸۹ هزار میلیارد تومان سهم دانشگاه‌های علوم پزشکی است که نشان می‌دهد ۴۵ درصد از کل بودجه این وزارتخانه در اختیار دانشگاه‌ها خواهد بود.

— بودجه افزایش ظرفیت پزشکی تأمین شد؟

بیشترین رشد بودجه در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری مربوط به فعالیت‌های آموزشی و دانشجویی با رشد ۵۷۷ درصدی است؛ به طوری که اعتبار این بخش از حدود ۱۴۸ میلیارد تومان به هزار میلیارد

تومان رسیده است. بعد از آن، موسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی کشور قرار دارد که با داشتن رشد ۳۸۲ درصدی، بودجه‌اش از حدود ۲۰ میلیارد تومان به ۹۵ میلیارد تومان رسیده است. امور فناوری و تحقیقات پزشکی این وزارتخانه نیز قرار است از اعتبار ۱۱۸ میلیارد تومانی در سال ۱۴۰۳ به اعتبار ۲۲۰ میلیارد تومانی برسد که معنایش رشد ۸۶ درصدی اعتبارات این بخش خواهد بود. همچنین اعتبارات صندوق رفاه وزارت بهداشت نیز رشد ۶۹ درصدی را تجربه می‌کند به طوری که در لایحه سال آینده اعتبار این بخش هزار و ۷۳۱ میلیارد تومان تعیین شده است. انستیتو پاستور ایران هم برای سال آینده ۱۱۸ میلیارد تومان اعتبار خواهد داشت که در مقایسه با بودجه ۱۴۰۳، رشد ۳۳ درصدی خواهد داشت. از دیگر مراکز وابسته به وزارت بهداشت در حوزه تحقیقات نیز می‌توان به مرکز تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو اشاره کرد که با رشد ۱۹ درصدی همراه بوده و اعتبار آن به ۲۰ میلیارد تومان خواهد رسید. البته آنچه پرواضح است اینکه این اعداد می‌تواند تا زمان تصویب نهایی دستخوش تغییراتی شود.

رشد ۴۷ درصدی بودجه دانشگاه‌های پزشکی

بررسی ۷۹ دانشگاه وزارت بهداشت نشان می‌دهد که در مجموع آن‌ها اعتبار ۳۸۹ همتی را در لایحه سال آینده خواهند داشت که به نسبت قانون بودجه رشد ۴۷ درصدی را تجربه می‌کند. به عبارت دقیق‌تر، این دانشگاه‌ها در قانون بودجه امسال ۲۶۵ هزار میلیارد تومان اعتبار داشته‌اند. از این میزان، ۵ دانشگاهی که بیشترین رقم بودجه را برای سال آینده خواهند داشت به ترتیب دانشگاه علوم پزشکی تهران با ۲۸ هزار میلیارد تومان، دانشگاه علوم پزشکی استان فارس با حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان، دانشگاه علوم پزشکی استان اصفهان با ۱۹ هزار میلیارد تومان، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با ۱۶ هزار میلیارد تومان و دانشگاه علوم پزشکی ایران با حدود ۱۶ هزار میلیارد تومان قرار دارند.

— رشد ۲ هزار درصدی بودجه شازندی‌ها

وقتی دانشگاه‌ها را از حیث میزان رشد بودجه‌شان مقایسه می‌کنیم، بالاترین افزایش بودجه مربوط به دانشکده پیراپزشکی شازند متعلق به دانشگاه علوم پزشکی اراک با سهم رشد هزار و ۹۵۹ درصدی است، به طوری که اعتبارات این دانشکده از ۹۷۱ میلیون تومان به ۲۰ میلیارد تومان افزایش یافته است. دومین دانشگاه با بالاترین میزان رشد نیز مربوط به دانشکده پرستاری طبس دانشگاه علوم پزشکی خراسان جنوبی است که برای سال آینده رشد هزار و ۳۰۷ درصدی را تجربه می‌کند؛ به طوری که اعتبار آن از حدود یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان به ۲۰ میلیارد تومان می‌رسد. سکوی سوم این حوزه نیز به خود دانشگاه علوم پزشکی بیرجند می‌رسد که اعتبار آن ۵ هزار و ۲۵۰ میلیارد تومان تعیین شده و نسبت به قانون بودجه امسال رشد ۴۱۹ درصدی خواهد داشت.

با وجود اینکه هرساله همزمان با فصل بودجه‌ریزی، نگرانی‌ها بابت سهم بخش‌های مختلف بالا می‌گیرد، اما بودجه سال آینده تاکنون فارغ از عدد و ارقام، یک دستاورد قابل توجه برای دانشجویان علوم پزشکی داشته و آن هم به شناخته شدن دستپاری به عنوان شغل است؛ اتفاقی که بالاخره بعد از سال‌ها اعتراضی که از سوی دانشجویان دستپاری صورت گرفته، امسال در بخش اول لایحه بودجه مطرح و با نظر مثبت بهارستانی‌ها، به قانون

نام دستگاه	بودجه ۱۴۰۳ (میلیون ریال)	بودجه ۱۴۰۴ (میلیون ریال)	درصد رشد
فعالیت‌های آموزشی و دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱,۴۷۶,۹۰۴	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۷۷
موسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی کشور	۱۹۷,۲۲۹	۹۵۱,۰۰۰	۳۸۲
امور فناوری و تحقیقات پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱,۱۸۱,۵۲۴	۲,۲۰۰,۰۰۰	۸۶
صندوق رفاه دانشجویان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۸,۴۵۰,۸۸۱	۱۴,۳۱۵,۸۷۹	۶۹
وزارت بهداشت (کل)	۳,۹۹۸,۳۸۱,۷۳۰	۵,۷۲۹,۰۷۱,۲۷۱	۴۳
انستیتو پاستور ایران	۸,۸۰۸,۹۵۳	۱۱,۷۵۲,۱۴۷	۳۳
موسسه آموزش و پژوهش طب انتقال خون	۴۶۲,۰۶۵	۶۰۹,۴۸۲	۳۲
مرکز تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو	۱۶۹,۵۴۶	۲۰۱,۳۹۸	۱۹
خرید راهبردی خدمات بهداشتی و درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۳۹,۸۲۲,۰۰۰	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۴۴
کمک به اجرای برنامه مقیمی و ماندگاری پزشکان در مناطق محروم	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۰
مجتمع علمی، فرهنگی و تاریخی ربع رشیدی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	-
ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۷۲۴,۵۵۹,۷۰۱	۵۴۰,۶۰۵,۱۶۳	-۲۵

را به درآمد حدوداً ۳ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومانی خواهد رسانند. بعد از آن انستیتو آموزشی قلب و عروق شهید رجایی قرار می‌گیرد که بر اساس لایحه بودجه باید درآمد‌های اختصاصی آن رشد ۱۲۵ درصدی داشته و به ۴ همت برسد. سکوی پنجم به دانشگاه علوم پزشکی استان چهارمحال و بختیاری به خاطر رشد ۱۲۰ درصدی در درآمد‌هایش می‌رسد، به طوری که برای سال ۱۴۰۴، این دانشگاه مکلف به کسب درآمد حدود ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومانی شده است.

— تأمین ۸۵ درصد بودجه انستیتو شهید رجایی از طریق درآمد‌ها

موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که بدانیم انستیتو آموزشی قلب و عروق شهید رجایی باید ۸۵ درصد از بودجه‌اش را از طریق درآمد اختصاصی تأمین کند؛ رقمی که باعث شده تا بیشترین سهم درآمد اختصاصی از بودجه به این انستیتو برسد. بعد از آن مرکز آموزشی قلب و عروق تهران است که باید ۸۲ درصد از کل بودجه‌اش را که معادل ۲ هزار میلیارد تومان می‌شود، درآمدهایی داشته باشد. بعد از آن دانشگاه علوم پزشکی هوشمند با سهم ۷۵ درصدی درآمد اختصاصی از کل بودجه‌اش قرار می‌گیرد؛ رقمی که معادل ۸۰ میلیارد تومان می‌شود. بعد از آن دانشگاه علوم پزشکی تهران با سهم ۶۷ درصدی درآمد‌ها از کل بودجه‌اش است که باید به درآمد ۱۹ همتی دست پیدا کند. سکوی پنجم نیز به مجتمع آموزشی و پژوهشی امام رضا(ع) خواهد رسید که از مجموع بودجه‌اش باید ۶۰ درصدش را از طریق درآمد‌ها تأمین کند؛ رقمی که حدوداً معادل هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان می‌شود.

۹۷ درصدی رویه‌رو بوده است. جایگاه دوم این حوزه نیز به دانشگاه علوم پزشکی استان فارس با درآمد ۱۲ هزار میلیارد تومانی می‌رسد. این میزان برای دانشگاه‌علوم پزشکی استان اصفهان به ۹ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان خواهد رسید که باعث شده تا در جایگاه سوم از حیث دانشگاه‌هایی با بالاترین میزان درآمد اختصاصی قرار بگیرد. بعد از آن، دانشگاه علوم پزشکی ایران است که با ۹ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان در جایگاه چهارم قرار گرفته است. سکوی پنجم به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با درآمد اختصاصی ۹ همتی خواهد رسید. البته باید این مسئله را هم یادآوری کرد که بخش عمده درآمد دانشگاه‌های علوم پزشکی از ارائه خدمات درمانی تأمین می‌شود، هر چند که در این میان دریافت شهریه از دانشجویان شهریه‌پرداز نیز به عنوان یکی از منابع درآمدی آن‌ها محسوب می‌شود.

— بیشترین رشد درآمد اختصاصی به دانشکده پرستاری طبس رسید

اما بررسی دانشگاه‌ها از لحاظ رشد میزان درآمد اختصاصی آن‌ها ورق دیگری را نشان می‌دهد، به طوری که در این میان دانشکده پرستاری طبس دانشگاه علوم پزشکی خراسان جنوبی (بیرجند) با رشد ۶۰۴ درصدی در درآمد‌هایش رویه‌رو بوده و باید از درآمد هزار میلیارد تومانی به درآمد ۱۰ میلیارد تومانی در سال آینده برسد. بعد از آن دانشگاه علوم پزشکی قزوین قرار دارد که با رشد ۱۴۷ درصدی باید درآمد‌هایش را به سقف ۲ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومانی برساند. بعد از آن دانشگاه علوم پزشکی زاهدان با رشد ۱۲۸ درصدی قرار دارد، رقمی که این دانشگاه

۲۰ دانشگاه علوم پزشکی با بیشترین رقم بودجه در لایحه ۱۴۰۴					
نام دانشگاه	رقم بودجه ۱۴۰۴ (میلیون ریال)	میزان رشد بودجه (درصد)	رقم درآمد اختصاصی (میلیون ریال)	میزان رشد درآمد اختصاصی (درصد)	سهم درآمد اختصاصی از کل بودجه (درصد)
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران	۲۸۲۹۰۹۳۴۴	۷۵	۱۹۰۰۱۸۷۱۸	۹۷	۶۷
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان فارس	۲۲۶۰۸۰۵۷۰	۶۱	۱۲۰۰۸۴۰۵۱	۹۶	۵۳
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان	۱۹۰۳۶۳۰۹۸	۵۸	۹۳۱۷۷۹۶۹	۱۰۲	۴۹
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی	۱۶۰۶۶۳۲۵۷	۴۰	۹۰۸۰۲۵۸۸	۵۱	۵۷
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران	۱۵۹۵۸۱۰۳۶	۶۵	۹۱۵۳۱۳۰۵	۷۵	۵۷
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان خراسان	۱۵۰۷۴۵۳۲۸	۳۲۰	۶۸۷۰۲۳۲۸	۱۹	۴۶
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان آذربایجان شرقی	۱۴۷۳۳۲۶۹۶	۴۷	۷۰۳۰۸۱۰۴	۶۵	۴۸
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی شاپور اهواز	۱۴۶۵۰۵۴۲۷	۳۷	۶۸۷۲۵۲۰۳	۴۳	۴۷
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان مازندران	۱۲۰۶۸۲۱۷۰	۴۵	۵۸۶۸۳۷۲۲	۷۱	۴۹
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان آذربایجان غربی	۱۲۰۳۴۶۴۸۰	۵۸	۶۱۶۲۱۰۶۹	۱۰۱	۵۱
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمانشاه	۱۰۶۰۲۰۷۷۷	۳۳	۴۸۲۱۱۹۰۰	۴۴	۴۵
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان	۱۰۰۲۰۷۳۹۸	۴۱	۴۰۸۸۴۵۲۱	۵۶	۴۱
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گلستان	۸۷۳۱۸۵۶۲	۳۷	۳۶۳۴۱۰۰۰	۴۵	۴۲
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان هرمزگان	۸۷۳۱۳۹۸۲	۶۲	۳۶۸۹۳۶۹۵	۸۷	۴۲
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان لرستان	۸۶۶۳۴۴۲۶	۵۹	۳۵۰۰۳۹۸۸	۸۸	۴۰
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمان	۸۳۴۵۹۳۱۵	۶۲	۳۶۱۰۸۵۱۷	۱۰۰	۴۳
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان	۸۱۴۹۳۳۲۳	۳۸	۳۹۶۴۳۱۸۳	۵۲	۴۹
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کردستان	۷۶۲۲۴۵۰۴	۲۸	۳۳۳۲۱۶۴۱	۳۰	۴۴
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان یزد	۷۶۱۸۸۲۱۵	۴۰	۳۶۷۵۰۱۳۱	۵۵	۴۸
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان	۷۱۴۸۲۸۸۱	۶۸	۳۶۸۹۳۶۹۳	۱۲۸	۵۲